

ROZWIĄZANIE I OMÓWIENIE KAZUSU
Z PRZEDMIOTU „POSTĘPOWANIE CYWILNE”
SSR DR MARIUSZ ŚLADKOWSKI
28.04.20r. – grupa B, 05.05.20r. – grupa A i C

Kazus

Reprezentuje Pan/ Pani Janinę Nowak, która została pozwana do Sądu, jako sprawczyni wypadku komunikacyjnego na szkodę swojego byłego męża Tomasza Nowaka, o zapłatę kwoty 70.000 złotych tytułem odszkodowania za uszkodzenie auta powoda. Zdarzenie miało miejsce podczas przypadkowego spotkania stron na wakacjach w Kołobrzegu. Sąd, na wniosek powoda, dopuścił dowód z zeznań świadka 19-stoletniego Alana Mikelskiego, który podczas libacji alkoholowej ze znajomymi odbywającej się na plaży w Kołobrzegu, był rzekomo naocznym świadkiem tego, jak Pana/ Pani klientka z premedytacją rozpedziła swoje auto i „skasowała” pojazd powoda zaparkowany tuż przy plaży. Dowód ten zostanie przeprowadzony w drodze pomocy prawnej przez Sąd Rejonowy w Kołobrzegu na rozprawie w dniu 17 sierpnia 2020r. Ma Pan/ Pani zaplanowany w tym czasie urlop poza granicami w kraju. Z powodu urlopu nie macie Państwo kogo ustanowić swoim substytutem. Proszę sporządzić listę 5-10 pytań do świadka, które pozwoliłyby skutecznie podważyć wiarygodność jego zeznań.

Rozwiązanie

Zgodnie z treścią art. 227 k.p.c. **przedmiotem dowodu** są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.

Ciężar dowodu należy rozpatrywać w dwóch ujęciach:

- w znaczeniu **formalnym** sprowadza się do zasad, według których ustala się, na której ze stron spoczywa ciężar udowodnienia danych faktów (np. art. 6 k.c.),
- w znaczeniu **materialnym** przesądza o konsekwencjach wynikających z nieudowodnienia faktów, z których strona wywodzi skutki prawne (np. art. 232 zd. 2 k.p.c.).

Wniosek dowodowy powinien wskazywać środek dowodowy oraz tezę dowodową (jaki dowód i na jaką okoliczność).

Środek dowodowy to pojęcie wieloznaczne, mogące oznaczać:

- źródło dowodowe,
- czynność dowodową,
- wynik postępowania dowodowego,
- przebieg procesu rozumowania.

Wniosek o zabezpieczenie dowodu jest uzasadniony, gdy istnieje obawa, że jego przeprowadzenie stanie się niewykonalne lub zbyt utrudnione, albo gdy z innych przyczyn zachodzi potrzeba stwierdzenia istniejącego stanu rzeczy.

Co do zasady, za przedmiot dowodu uznaje się fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, a ponadto tzw. zasady doświadczenia życiowego czy nawet w szczególnych wypadkach prawo, zwyczaj lub prawo zwyczajowe.

Pojęcie faktu utożsamia się najczęściej z wszelkiego rodzaju zjawiskami i zdarzeniami oznaczonymi w czasie i przestrzeni, przeszłymi lub współczesnymi oraz stanami psychicznymi, a także stanami świata zewnętrznego.

O tym, które fakty są istotne dla rozstrzygnięcia, decyduje przedmiot postępowania w sprawie, a ściślej przepisy mające do niego zastosowanie (powód przedstawia w pozwie okoliczności, które jego zdaniem kreują dochodzone roszczenie, po czym kwestia ta podlega weryfikacji sądu w świetle przepisów prawa materialnego, mających zastosowanie w sprawie).

Zasady doświadczenia życiowego, w rozumieniu nauki, są ogólnymi sądami o faktach, tworzonymi w oparciu o pewien posiadany zasób wiadomości specjalnych z zakresu nauki, sztuki, techniki i przemysłu. Mają one służyć sądowi przede wszystkim do ustalenia okoliczności faktycznych i do należytej ich subsumcji pod przepisy prawne. Jeśli nie są one ogólnie znane, w tym sądowi orzekającemu, wymagają udowodnienia.

Prawo co do zasady nie powinno stanowić przedmiotu dowodu (*iura novit curia*). Zupełnie wyjątkowo dopuszcza się dowodzenie treści norm prawa krajowego, regulującego specjalistyczne dziedziny, znane stronom postępowania lub tylko jednej z nich.

Na podstawie przepisów k.p.c. nie wymagają dowodu:

- fakty powszechnie znane, tzw. notoryczne,
- fakty, o których informacja jest powszechnie dostępna (nowość od 07.11.2019r.!!!),

- fakty znane sądowi urzędowo (tzw. notoria sądowa), z którymi zdołał się zapoznać w toku urzędowania (np. co do wszczęcia innego procesu), na te fakty jednak przewodniczący powinien na rozprawie zwrócić uwagę stron,
- fakty przyznane w toku procesu przez stronę przeciwną (tzw. sądowe przyznanie faktów), jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości co do swej zgodności z rzeczywistym stanem (natomiast bezprzedmiotowe jest tzw. przyznanie okoliczności prawnych sprawy),
- fakty, co których strona przeciwna się nie wypowiedziała, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznanie, jednakże tylko wtedy, jeżeli takie domniemane przyznanie jest uzasadnione wszechstronnym rozważeniem okoliczności sprawy.

Odmowa dopuszczenia dowodu (uwzględnienia wniosku dowodowego) przyjęła formę pominięcia dowodu, o której to instytucji stanowi art. 235² k.p.c. (nowość od 07.11.2019r.!!!!)

Art. 232 zd. 2 k.p.c. Sąd może dopuścić dowód nie wskazany przez stronę.

Działalność sądu z urzędu powinna być podejmowana tylko w uzasadnionych sytuacjach, m.in. w razie bezwzględnej nieważności czynności prawnej, gdy sąd nabierze przekonania, że strony prowadzą proces fikcyjny, gdy w procesie wystąpi strona nieporadna, działająca bez adwokata lub radcy prawnego. Działanie sądu z urzędu jest też dopuszczalne w celu uzupełnienia lub powtórzenia dowodów i pogłębienia dokonanych ustaleń i oceny materiału dowodowego

Omówienie

Bez trudu Wyczuliście Państwo, że Waszym zadaniem było w istocie maksymalne zdyskredytowanie świadka Mikelskiego w „oczach” Sądu. Z zadowoleniem odnotowałem, że większość z Państwa dobrało niezwykle trafne zestawy pytań, które zapewne skutecznie odwiodłyby Sąd od skorzystania z zeznań w/w przy ustalaniu stanu faktycznego. A już to, co zrobił jeden z Panów Aplikantów z grupy A, który zadał sobie trud zbadania topografii terenu w miejscu „akcji”, to była ta przysłowiowa „wisienka na torcie” ☺ Reasumując, na 98 prac z trzech Państwa grup, które do dzisiaj otrzymałem, wszyscy dobrali prawidłowe zestawy pytań, zatem **wszystkim Państwu kazus zaliczam.**

Z nadzieją szybkiego spotkania na sali wykładowej/ćwiczeniowej
serdecznie pozdrawiam,
Mariusz Śladkowski